

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 1 Marca v. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 20 lutego.

Marszałek, Xiążę *Wellington*, d. 18 przybył do tej stolicy i wysiadł do pałacu ministerium udziałów, na ulicy pałacowej nabrzeżnej, przygotowanego na jego pobyt.

D. 16 przybył Marszałek, Xiążę *Wrede*, i wysiadł do domu dawniej Hrabiego *Gołowna*, na *Newskim-Prospekcie*, przeciw Małego Teatru.

Xiążę *Wrede*, Marszałek wojsk N. Króla Bawarskiego, mający polecenie od Monarchy swojego, powinszować CESARZOWI JEGOMOŚCI w sierpniu na Tron, otrzymał wczora (17) wystuchanie u JEGO CESARSKIEJ MOŚCI i u NAYJAŚNIEJSZYCH CESARZOWYCH.

NN. CESARZ JEGOMOŚĆ i CESARZOWA d. 19 udzieliłi wystuchanie Xiążęciu *Wellingtonowi*, mającemu polecenie, złożyć CESARZOWI JEGOMOŚCI oświadczenie uczestnictwa żalu i powinszowania w imieniu N. Króla Jmci Brytanii Wielkiej.

W jednym z artykułów gazety naszej, wynurziliśmy hołd uwielbienia, dla wyboru przez dwory cudzoziemskie na swych reprezentantów, z okoliczności, dwakroć uroczystej, w której, miały oświadczyć J. C. M. wyrazy nayboleśnieszego żalu i powinszowań nayżywszych. W liczbie tych reprezentantów, Arcy-Xiążę *Ferdynand d'Este*, który tu przybył, poprzedzony świetnością swej stawy, wyjechał z tutejszej stolicy, unosząc z sobą nowe prawa do naywiększej przyjaźni i szacunku szczególniejszego, J. C. M. jako też wszystkich Osób NAYJAŚNIEJSZEGO Domu. Chwile, które miał wolne od stosunków z JEGO CESARSKĄ MOŚCIĄ i Familią CESARSKĄ, poświęcał Jego Wysokość na zwiedzenie zakładów publicznych w *Sankt-Petersburgu*, tudzież szkół rycerskich, i w powszechności tego wszystkiego, cokolwiek uwagę jego zwracać mogło w mieście naszym. Wszędzie on zostawił pamięć swojej uprzejmości i postrzeżeń swych, zasadzających się na gruntownej znajomości różnych nauk.

Przez Naywyższy dyplom, pod d. 4 t. m. Jenerał adjutant, Jenerał porucznik Xiążę *Trubeckoy*, mianowany kawalerem orderu s. *Alexandra Newskiego*.

Przez Naywyższy Ukaz do Rady Państwa pod d. 26 stycznia, Jenerał jazdy *Rajewski*, i Kurator wydziału edukacyjnego dorpackiego. Jenerał porucznik Hrabia *Lieven*, nayłaskawiej mianowani członkami Rady Państwa

Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu, pod dniem 10 lutego, Radca stanu *Butkow*, mianowany Rzeczywistym Radcą Stanu, a Półkownik odstawni *Bibikow*, Radcą stanu z przyłączeniem do Heroldii.

Przez Naywyższy Ukaz do Kapituły orderów pod dniem 20 stycznia, na zaświadczenie JEGO CESARSKIEJ MOŚCI CESARZEWICZA, podsędek żytomirski sekretarz gubernialny *Benedykt Moczulski*, mianowany kawalerem orderu s. *Anny* 3ciej klasy.

Przez Naywyższy Ukaz d. 2 lutego, translator kollegium państwa spraw zagranicznych, *Chomiakow*, mianowany Kamerjunkerem dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI.

Pan zarządzający ministerium spraw wewnętrznych, d. 10 lutego, doniósł Rządzącemu Senatowi, iż CESARZ JEGOMOŚĆ rozkazać raczył: przeznaczyć Gubernatorowi cywilnemu grodzieńskiemu 2ch urzędników do szczególnych poleceń, z pensją roczną po 1000 rubli.

CESARZ JEGOMOŚĆ udarować raczył: Archimandrytę klasztoru Archanjelskiego w dyecezyi wołogodzkiej *Missaela*, krzyżem, drogiemi kamieniami ozdobionym, dla noszenia na piersiach; Protorejera *Szambelinowa*, krzyżem złotym; Protorejera saratowskiego s. *Trócy*, *Skopina*, krzyżem, ozdobionym drogiemi kamieniami; Protorejera katedralnego kijowo-sofijskiego, *Siemianowskiego* i Protorejera nadwornego *Muzowskiego*, mitrami; rektora seminaryum orenburskiego Archimandrytę *Beniamina*, oraz inspektora i professora teologii akademii moskiewskiej *Platona*, krzyżem, drogiemi kamieniami ozdobionym; Protorejów przy kommissyi Osietyńskiej *Samarganowa* i *Lazawowa* krzyżami dla noszenia na piersiach.

Kamienny Ostrów z będącym na nim pałacem i należącymi do niego zabudowaniami, jako własność Zmarłego CESARZA, należeć będzie odtąd do NAYJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ JEYMOŚCI ELŻBIETY ALEXIEJEWNY.

Wyjątek z odniesienia się Jenerała Adjutanta Hrabiego *Orłowa Denisowa* do Naczelnika Głównego Sztabu Jego Cesarzkiej Mości z miasta *Klina* d. 8 lutego, Nro 143.

D. 6 o godzinie 5 wieczorem, kondukt żałobny ciała Zmarłego CESARZA JEGOMOŚCI ALEXANDRA PAWŁOWICZA, przybył do wsi *Kozmo-Demjanska*, gdzie między bojaźnią a nadzieją, oczekiwali Głowa i wybrani od jamszczyków miasta *Klina*, aby uprosili pozwolenie, samym wieść żałobny powoz po swej ziemi jamskiej do miasta, co też im pozwolono. D. 7 t. m. o godzinie 11 przed południem kondukt wyruszył, a na godzinę 4tą z południa szczęśliwie stanął we wsi *Czasnikowie*, którego właściciel *P. Speczyński* otrzymał pozwolenie dla włóścian swoich, wiezienia żałobnego powozu od początku ziemi jego do cerkwi, którzy pod jego własnem przewodnictwem, stali się godnymi dopełnić świętego tego obowiązku. We wsi tej ukazała się nowa deputacya od kupców miasta *Klina*, którzy wcześniej chcieli zapewnić dla siebie szczęście wiezienia tych drogich szczątków ubóstwanego Monarchy przez ich ziemię.

Dzisiaj o pół do ósmey zrana żałobny kondukt wyruszył ze wsi *Czasnikowa* i na godzinę 4tą z południa szczęśliwie zbliżył się do miasta *Klina*, gdzie był spotkany przez Nayprzewielebniejszego Wikaryusza moskiewskiego *Cyryllego*, Panów Jenerał Gubernatora Wojennego Xiążęcia *Golicyna*, Gubernatora Cywilnego *Bezobrazowa* z Marszałkami, podług ceremoniału dla miast powiatowych przepisanego.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa d. 6 marca.

(z Gazety Warszawskiej).

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL w przychyleniu się do prośby JP. *Okołowa*, Rady Stano, Prezesa Izby Obrachunkowej Królestwa Polskiego, Dekretem Swym z dnia 2 (14) lutego r. b. uwolnić go raczył od sprawowania pomienionego urzędu, przy zachowaniu mu tytułu Rady Stano Nadzwyczajnego.

Dekretem z dnia tegoż nayłaskawiej mianowani zostali: JPP. Ignacy *Zieliński*, Radca Stano, Dyrektor Jeneralny w Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oswiecenia Publicznego, Prezesem Izby Obrachunkowej. — Józef *Radoszewski*, Prezes Kommissyi Województwa Kaliskiego, Radcą Stano, Dyrektorem Jeneralnym w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji — Stanisław *Piwnicki*, Prezes Kommissyi Województwa Sandomirskiego, Radcą Stano Nadzwyczajnym, Prezesem Kommissyi Województwa Kaliskiego.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski mianować raczył JP. *Debolego*, Kommissarza Delegowanego do Obwodu Krasnostawskiego, Prezesem Kommissyi Województwa Sandomierskiego.

Do publiczney narodowej biblioteki przybyło w r. 1825 z kupna 2014 tomów, z innych instytuców 90, z drukarni krajowych 83, z zamian 85, z darów 97; w ogóle 2329 tomów. Z rzadszych dawniejszych dzieł literatury polskiej przybyły między innymi następujące: *Kromera* rozmowy dworzana z Mniehem, w *Krakowie* u *Lazarza* 1553 *in 8vo* — *Konfessya* Augsburska, w *Toruniu* 1561, i druga 1635 *in 4to* — *Assymbolum Socinianorum*, w *Baranowie* 1630 *in 4to*. — Nowy Testament, w *Krakowie* u *Scharffenbergera* 1556 *in 4to*. — Tenże w *Gdańsku* 1606 — *Leben der heiligen Frau Dorotea*, dziełko przez to osobliwsze, iż jest jedyne drukowane w *Malborgu* w roku 1512.

ANGLIA.

Londyn dnia 16 lutego.

(z Gazety Warszawskiej).

Gazeta *Times* ciągle wielką wagę przywiązuje do poselstwa Xięcia *Wellingtona*. Ministrowie tak byli troskliwi o jego zdrowie, iż skłonili jego dawnego przyjaciela, lekarza *Hume*, do towarzyszenia, przeznaczając mu za opuszczoną praktykę 2000 funtów szterlingów (80,000 zł. pol.) wynagrodzenia i dożywotnią roczną pensją 200 funtów szterl. (8000 zł. pol.) dla córki jego.

Wiadomo, iż kupcy mieszkańcy w *Liverpool* podarowali Panu *Huskisson* piękny serwis srebrny szacowany 3500 funt. szterl. (140,000 zł. pol.). W środku wielki świecznik ma napis, iż dar ten jest dowodem przekonania o dobroczynnym wpływie, jaki mieć będzie systemat światły polityki handlowey, uskuteczniiony przez Pana *Huskisson*, prezesa wydziału handlowego; jest także oznaką wdzięczności za gorliwość i talent, z jakimi Pan *Huskisson*, będąc deputowanym z *Liverpool*, popierał interessa obywateli, którzy go obrali. W dołączonym liście oświadcza prezes wyznaczoney do tego kommissyi: „Z polecenia kommissyi winieniem WPana zapewnić, iż przekonanie jej o mądrości używanych przez WPana środków dla uprzątnienia wszystkich przeszkód w handlu, mimo klęsk, jakie dziś dotknęły handel i fabryki, nie będzie osłabionem, i że niezmienną ma nadzieję, iż późniey skutek tych środków stanie się bardzo dobroczynnym dla całego kraju.“ Pan *Huskisson*, podziękowawszy w odpowiedzi swojej za otrzymany zaszczyt, oświadczył w końcu: „Zawsze handel tego kraju był wystawiony na takie zmiany losu, jakie są teraz. Są one podobno skutkiem czynności przedsiębiorczyey, wzbudzoney nieograniczonym kredytem, i ciągle powiększającej się siły machin, które duch wynalazków utworzył na wsparcie naturalney pracowitości narodu angielskiego. Jakakolwiek jest przyczyna terażniejszey krytyczności, i jakkolwiek się smucę z tego

powodu, jestem atoli mocno przekonany, iż uchylenie dawniejszych ścieśnień handlowych bynajmniej jej nie sprawiło, ani powiększyło. Przekonanie to dzielią nietylko ci, którzy popolicie chwalaą środki przez rząd używane, lecz nawet ludzie, mający wielkie talenta i znaczenie, którzy zwyczajnie nie bardzo takowym środkiem sprzyjają. Zgodność ta, którą za wielkie szczęście poczytuję, wzniesie nasz systemat handlowy nad polityczne zapytania, które zazwyczaj rozłączają dwa wielkie polityczne stronnictwa tego kraju; i mogę się spodziewać, iż kiedy (co zapewne wkrótce nastąpi) kredyt powróci w interesach pieniężnych, stan kupiecki przeświadczy się także, iż świeże odmiany przyniosą łatwość i zachęte przemysłowi i handlowi całego kraju.“

Bankier tutejszy *Goldsmith* ze współnikami swymi, wyrównywał prawie bankierom *Rothschild* w robieniu interessów. Gdy d. 14 b. m. Pan *Rothschild* nie był na giełdzie, mniemano, iż zachorował; lecz wkrótce pokazało się, iż *Daniel Mocata*, *Symonds*, bracia *Lewy*, *H. Israel*, i Pan *Goldsmith* przestali płacić. Pan *Rothschild*, dotknięty takim wypadkiem, został Kuratorem masy *Goldsmitha*, którego długi wynoszą przeszło 2 miliony 500,000 funtów szterlingów (100 milionów zł. pol.). Ostatni jego współnik, który przed dwoma laty odstąpił od wspólki, zebrał majątek 300,000 funtów szterlingów (12 milionów zł. pol.). W kantorze *Goldsmitha* pracowało 45 ludzi. Bankier ten w ciągu ostatnich dwóch lat podjął się następujących pożyczek: 1) Dla Portugalii milion 500,000 funt. szterl.; 2) dla rządu meykańskiego 3 miliony 200,000 funt. szterl.; 3) dla rządu kolumbijskiego 4 miliony 750,000 funt. szterl.; 4) powtórnie dla rządu meykańskiego 3 miliony 200 000 funt. szterl. Bankier ten usiłując utrzymać kredyt wspomnianych rządów, sam sobie zaszkoził. Oprócz tego Pan *Goldsmith* prowadził znaczny handel z Francją, Hollandją, ze wszystkimi prawie krajami niemieckimi, a zwłaszcza z Ameryką północną i południową. Wexle jego rozchodzące się w *Londynie* nie mają przenosić 300,000 funtów szterl.

Statek parowy *Frederik Adam* odbył niedawno w 384 godzinach żeglugę do *Korfu*, co wynosi 2440 mil angielskich. Wypłynął d. 8 grudnia z *Falmouth*, i w 153 godzinach przybył do *Gibraltaru*, z kąd do *Malty* płynął 166 godzin, a stamtąd do *Korfu* 65 godzin.

Nadeszła tu wiadomość, iż rząd brezylijski wypowiedział d. 10 grudnia wojnę zjednoczonym prowincjom nad rzeką *la Plata*.

HISZPANIA

Madryt dnia 2 lutego.

(z Gazety Warszawskiej).

Galiota francuzka *l'Etoile*, przybywszy d. 19 stycznia z Algieru do *Mahon*, przewiozła wiadomość, iż Dey alegierski wypowiedział wojnę Hiszpanii, że konsul hiszpański w Algierze musiał z sekretarzem swoim szukać schronienia u konsula francuzkiego.

Pod czas burzy morskiej rozbiło się znowu przeszło 150 okrętów rozmaitey wielkości w cieśninie gibraltarskiej.

Na jednem z ostatnich posiedzeń rady stano, kardynał *Inguanzo* miał długą mowę, w której dowodził, iż nie wypada zajmować się wyprawami do dalekich krajów, dopóki pierwey pokoy i spokoyność nie będą zupełnie przywrócone w Hiszpanii. Xiążę *Infantado*, Panowie *Erro* i *Elizalde*, Xiążę *Cirillo*, i inni członkowie oświadczyli się przeciwko zdaniu kardynała.

W wydziałach ministrów wojny i morskiego widać gorliwość około uzbrojenia nowej wyprawy do *Hawanny*. Mają być tym celem użyte półki *San Jago*, Królowey *Amalii* i *Gujas de Quesada*. Dla opędzenia wydatków, zaciągnięta będzie pożyczka kilka milionów realów od kupców w *Kadyzie* i innych miastach.

Słychać, iż rada stano poleciała radzie indyjskiej napisanie manifestu do amerykanów.

Rząd miał poruczyć jenerałowi *Morillo* dowództwo wyprawy do Ameryki; lecz jenerał ten wymówił się i oświadczył, iż zajęty jest piśmkiem, w którym wystawi przyczyny swojego wymówienia się.

List z *Barcellona* wyraża: „Z powodu ustanowionej na kupców w Katalonu opłaty 10 milionów realów, kupcy w *Barcellona* posłali do rządu przełożenie, w którym oświadcza: „Handel nasz zupełnie upadł; porty amerykańskie są zamknięte dla towarów hiszpańskich; mały odbył, jaki jeszcze był na półwyspie, zginął odtąd; jak kilku spekulantów otrzymało pozwolenie wprowadzania zakazanych dotąd towarów. Jakże stan kupiecki tak zniszczony, pozbawiony odbytu, może dawać podatki? Nie tylko korsarze kolumbijscy, ale nawet algierscy chwytają teraz statki nasze. Pierwszą ich zdobyczą była szesbeka płynąca ze zbożem z *Majorki*, a ładunek jej przedano natychmiast w *Algierze*. Obwieszczenie konsula względem wypowiedzianej wojny przez Deja algierskiego, sprawiło wielkie wrażenie.“

Odebrane tu wczora listy z *Walencji* donoszą, iż wezbrane morze zalało kilka wsi nadbrzeżnych. Mieszkańcy nawet różnych części miasta musieli uciekać.

W radzie stanu znaczna większość głosów oświadczyła się za przywróceniem inkwizycji; lecz Król Jmć nie był kontent z raportu, który mu w tym względzie złożyła komisya rady stanu, i rozkazał odpowiedzieć radzie stanu, aby nie myśliła o przywróceniu świętego trybunału, bez wyraźnego rozkazu Królewskiego; niech raczej poświęci czas zbawieniejszym ulepszeniom. Ajeñci dyplomacyjni dwóch mocarstw pierwszego rzędu mieli się wiele przyłożyć do tej dzielnej odpowiedzi Króla Jmci.

Robotnicy zajęci wydobywaniem zatopionych okrętów i rzeczy w porcie *Vigo*, żądają z *Londynu* nowej maszyny, któraby zabezpieczyła nurków od wyziewów szkodliwych, jakich doświadczają w miejscu, gdzie okręty zatopione zostały, a które tamują ich prace.

— Dnia 7 —

Rząd tutejszy odebrał wiadomość z *Hawanny* pod d. 30 grudnia. Rozeszła się natychmiast pogłoska, iż wyprawa złożona z okrętów meksykańskich i kolumbijskich, pod dowództwem jenerala *Mura*, pokazała się pod *Puerto-Rico*, a od kilku dni słychać, iż *P. Lamb*, poseł angielski, donosił Xięciu *Infantado* o pokazaniu się okrętów wojennych kolumbijskich i meksykańskich w okolicy *Hawanny*. Mówią oraz, iż 2 okręty wojenne kolumbijskie wysadziły wojsko na jednej z małych wysp kanaryjskich, dla napastowania ztamtąd Hiszpanii. Na wyspach balearskich miały zająć buntownicze poruszenia.

PORTUGALIA.

Lisbona d. 31 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Niedawno przybył tu bryg, który d. 12 z. m. wypłynął z *Rio-Janeiro* w Brezylji. Stan polityczny prowincyi *Fernambuk* nie jest bardzo pomyślny. Wiadome wypadki, które zaszły przed kilku laty, zostawiły głębokie ślady, tém bardziej, iż jeszcze nie zwołano kongressu narodowego. Nagły wyjazd Pana *Stuart* z *Rio-Janeiro*, sprawił tam nieukontentowanie. Obawiają się, aby wojna, która wybuchnęła z Rzeczpospolitą *Buenos-Ayreską*, nie oburzyła wszystkich krajów południowo-amerykańskich przeciw Brezylji.

FRANCYA.

Paryż d. 16 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Na początku tego roku już w 21 miastach portowych i 8 innych Francuzkich urządzono naukę geometryi i mechaniki dla rzemieślników podług sposobu Barona *Dupin*. W ciągu zeszłego miesiąca zaczęto dawać też same nauki w 8 miastach portowych i 7 innych. Uczy się ich 6350 rozmaitych rzemieślników, a do miesiąca kwie-

tnia nauka ta wprowadzona będzie do 80 miast Francuzkich, tak, iż w tym względzie Francya wyrówna Anglii i Szkocyi, a wkrótce podobno je przewyższy.

Zbierana tu składka dla dzieci Jenerala *Foy*, wynosi 890 652 franków 37 centim.

Po długich i ważnych rozprawach, rozstrzygnięta nakoniec Akademia lekarska w ten sposób, że mianowaną będzie z jej grona Kommissya nieustająca, do wybadania magnetyzmu zwierzęcego. Z 60 głosujących było 36 za ustanowieniem Kommissyi.

Persat, człowiek obłąkanych zmysłów, który się w *Hawannie* i *Filadelfii* za syna *Ludwika XVI* udawał, nazywając się *Karolem X*. wylądował do *Hawanny*, lecz poymany i jako zbrodzień stanu sądzony, uznany został przez sąd w *Rouen* za obłąkanego i pod kuratelę oddany.

Wszyscy oycowie familij w mieście *Elbeuf*, których obchodzi nowe prawo osukcesyach, podali Izbie Deputowanych adres przeciwko temu prawu.

Podług *Dziennika Goniec*, odrzucona została Marszałkowi *Jourdan* prośba względem przekazania swojego parostwa na swego wnuka, nie jeden uzyskał pomyślny skutek w podobnej prośbie; lecz odmówiono ją Marszałkowi, albowiem objął prezesostwo przy składce dla dzieci Jenerala *Foy*.

TURCJA.

Stambul dnia 25 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Pan *Stratford Canning*, nowy poseł angielski przy Porcie ottomańskiej, przybył d. 12 b. m. na okręcie liniowym *Revenge*, w towarzystwie fregaty i dwóch korwet do *Smyrny*, skąd dnia 15 tegoż miesiąca popłynął do *Dardanellów*, a ztamtąd myśli udać się na statku przewozowym do *Stambułu*.

Posłano rozkaz do wszystkich baszów, aby na początku kwietnia ruszyli z wojskami swemi. Mają byćż nakazane publiczne modlitwy we wszystkich meczetach.

Od granic tureckich d. 3 lutego.

(z teyże gazety).

List z *Korfu* pod d. 3 stycznia wyraża: „*Ibrahim* basza usiłował trzykrotnie posunąć się z *Patras* w głąb *Morei*, lecz został pobity i zmuszony do powrotu. Strata jego była znaczna; przy samej wsi *Akrata* miał utracić 2000 ludzi. Widząc, iż mu się zamysły nie udają, wysłał z *Salony* oddział w celu zajęcia międzymorza korynckiego, i otwarczenia sobie związku między *Patras* i *Trypolizą*; lecz wojsko jego pobite w *Salonie* musiało wsięść na okręty. Usiłowało dostać się do *Aspra-Spiti* i *Benthe-Litharia*, ale znowu przez Greków pobite, wróciło do *Patras*. Udał się potem *Ibrahim* do *Krionero* i wyruszył przeciw *Missolundze*, skąd po niepomyślnym szturmie wrócił do *Patras*. Liczba wojska regularnego w *Morei* codziennie wzrasta; wynosi już teraz 3000 ludzi, a w końcu marca doysć ma do 10,000. Wszyscy Grecy zdają się nakłaniać do karności, nauczeni danem im przez Egipcyan doświadczeniem. Słychać, iż *Maurocordato* i *Colleti* przestali być członkami władzy wykonawczej. Wojsko, które było na wyspach *Idryi* i *Spezycji*, udało się do *Morei*.

Piszą z *Zante* pod dniem 6 stycznia: „Wiadome wystąpienie Kommissarzy tureckich do układów z Grekami za pośrednictwem kilku Xięży, którzy z *Peloponezu* ustąpić musieli, zaczyna zwracać uwagę publiczną. Pobyt Pana *Stratford Canning* na wyspie *Korfu*, zdaje się przedłużać z tego powodu, aby bliższy tok rzeczy mógł uważać; niektórzy nawet mniemają, iż nakłaniać będzie chrześcijan do poddania się Sultanowi. Mówiono o przyrzeczeniu znacznych korzyści wielu możnym Grekom za oddanie twierdzy; z tém wszystkiem objaśnieni są Grecy dostatecznie w swojej sprawie, a Pan *Canning* przekona się jadąc do *Stambułu*, iż pojednanie się Greków z Turkami jest niepodobne.

Grecy coraz mniey obawiają się Egipcyan, a ostatnie dwa szturmey do *Missolungi* przekonaly *Ibrahima*, iż powodzenie jego się skończyło, i że go dzina jego już wybiła.

Dnia 6 lutego.

Donoszą z *Nauplia*, iż *Ibrahim* basza, Kapitan basza i *Rumili Valessi* polaczyli siły swoje w okolicach *Missolungi*. Wysypano już baterya na 44 dział wielkiego kalibru, dla strzelania do twierdzy. Drugi korpus *Ibrahima* baszy, wynoszący blisko 15,000 ludzi, stoi na równinach *Le-pantskich*.

— *Dnia 8.* —

List z *Zante* pod d. 8 stycznia potwierdza wiadomość o porażce *Ibrahima* baszy. Zdaje się, iż 18,000 Arabów, rozproszonych na równinie, gdzie ledwo 60,000 ludzi potrafiloby dostatecznie osadzić stanowiska wojskowe, nie tak łatwo zdolają podbić Grecyą.

List z *Santa-Maura* pod d. 12 stycznia wyraża: „Częste ulewy popsuly zupełnie szance, które Turcy pod *Missolungą* wysypali. *Ibrahim* basza, obawiając się, aby mu nie odebrano niewolników zabranych w *Elis*, w przeprawie z *Morei* do *Egiptu*, posłał ich do *Prewazy*, *Arty* i *Janiny*, dla predania na tamiecznych targach.

Wychoząca w *Rzymie* *Gazeta Diario di Roma* zawiera następujący artykuł z *Alexandryi*, w *Egiptoie*: „Basza *Egiptu* odebrał wiadomość, iż 8000 piechoty i 2000 jazdy *Wehabitów* uderzyło na wojsko egipskie obozujące pod *Mekką*, i zupełnie je rozproszyło. Ledwo 600 Egipcyan umknęło. *Wehabici* weszli potem do *Mekki*.

— *Dnia 9.* —

Zupełna zgodność panuje od niejakiego czasu w rządzie *Greckim*, który się teraz naywięcey zajmuje urządzeniem wojska. Młodzi Grecy zewsząd pospieszają, i zaciągają się do służby w pułkach regularnych. Odtąd, jak *Ibrahim* basza podzielił swoje wojsko, *Moreyczykowie* wzięli przewagę we wszystkich miejscach. Wspomniany basza utracił wiele żołnierzy przez mrozy, których Arabowie w swoim jedwabnym ubiorze wytrzymać nie mogli. Jeżeli *Moreyczykowie* od czasu wtargnienia Egipcyan do ich kraju, nie wielkiego nie uczynili, przypisać to trzeba intrygom kilku osób, które niemając upoważnienia wdawały się w interessa krajowe. Z tey to przyczyny *Moreyczykowie* w nayważniejszej chwili wzbraniłi się wziąć do broni, twierdząc, iż nie chcą ponosić śmierci za sprawę, która nie jest sprawą ich oyczyzny. Potęga nawet morska *Grecka*, która dotąd zaszczytnie postępowała, stała się nieco gnuśną, spuszczając się na bliskie przybycie *Lorda Cochrana*. Zniknęły te marzenia, i Grecyą widzi się znowu zostawioną samey sobie: wszędzie też pokazuje się dawniejsza czynność i zapal.

P E R S Y A:

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Persya zaczyna używać zupełney spokojności. W pokoju ze wszystkimi mocarstwami ulepsza coraz bardziej wewnętrzną administracyą. Bandy rozboyników, które podróznym napastowały, zostały spieszenie wytępione i gościniec są teraz bezpieczne. *Feth - Ali - Szach* chętnie słucha skarg uciemiężonych i nawet niedawno dał bardzo skuteczny przykład ścisley sprawiedliwości: miasto *Isbahan* gnębione było przez czas długi przez samowolnego wielkorządcę. Król dowiedział się o uciążliwościach mieszkańców i udał się wśród nich. Wkrótce uwiadomiony, że wuy wielkorządcy *Chakim Khan* przez nieprawny ucisk ogromny majątek zrobił, kazał go uwięzić, a samego wielkorządcę zrzucił z urzędu, którego

tak haniebnie nadużywał, i skazał go na zapłacenie 300,000 tomanów. Ukaranie wuja, który nadto o zdradę był podeyrzany, zostało odłożone. Chcąc tę zdradę mieć wyjaśnioną, udał się Król, jakby na polowanie ku *Szyras*, a ujechawszy kilka mil, oddalił się od swego orszaku, zsiadł z konia i wdał się w rozmowę ze stojącymi w bliskości wieśniakami, którzy zachwyceni jego łaskawością, w przedmiocie, którego dochodził, naylepsze dali mu objaśnienie. Wróciwszy do *Isbahanu* rozkazał *Szach* oddziałowi wojska opanować zamek z wieżami, wystawiony niedaleko miasta przez *Hakim Khana*. W zamku tym do twierdzy podobnym, znaleziono żywności i broni takie mnóstwo iż o tajemnych przedsięwzięciach właściciela jego żadna nie pozostała wątpliwość. Lud tym sposobem o zbrodni *Hakima* przekonany, z upodobaniem przypatrywał się, gdy go ścinano. Rządy terazniejszego *Szacha* w tem są charakterystyczne iż jest względny na rozmaite sekty religijne, i że im wszystkim opieki nie odmawia, równie jak inni *Persowie*, religiją *Alego* wyznający, dozwala o brządku religijnego chrześcianom *Ormianom*, którzy przeszło w liczbie 50,000 znaczny handel w *Persyi* prowadzą. Wystawili oni kilka kościołów i mają swojego *Patryarchę*. Podobney wolności religijney używa blisko 1,000 rodziny prawowiernych chrześcian katolików; są to szczątki kościoła chrześcijańskiego, który w pierwszych wiekach chrześcijaństwa w *Persyi* kwitnął.

N I E M C Y:

Od brzegów Menu 22 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Znajduje się teraz w *Frankforcie*, podobnie jak i w niektórych pruskich miastach, towarzystwo do wspierania rzemieślników starozakonnych *Towarzystwo* to łoży na naukę, daje, gdzie tego potrzeba, uczniom narzędzia, stara się o wykształcenie uczniów, używa im miesięcznego wsparcia, oporządza czeleźdź puszczającą się na wędrowkę, i opatruje nowych maistrów w potrzebne narzędzia. *Komitet* kieruje całością, czuwa nad uczniami, których teraz jest 40 i t. d. Roczny dochód *towarzystwa* wynosi przeszło 2700 złotych ryńskich. *Doktor Weil* uważany jest za założyciela i duszę tego instytutu. *Znakomitszymi* dobroczyńcami są *PP. Rothschild*, którzy oprócz roczney subskrypcyi podarowali 1000 złotych ryńskich.

Kurs Sanktpetersburski.

Dnia 16 d. 19 lutego.

Amsterdam	{ na 65 dni —	—	} Bank
	{ — 3 miesiące 47½	47,	
Hamburg	{ — 65 dni —	—	} Assyg.
	{ — 3 miesiące 8½, —	8½, ½	
Londyn	{ — 3 miesiące 9½, ½, —	9½, ½	} Assyg.
Paryż	{ — 70 dni —	—	
	{ — 3 miesiące 101½, ½	100, 99½	

Moneta Rossyyska i cudzoziemska.

Dukat hol. nowy	11 r. 50 k.	12 rub. —
— — stary	—	—
Piastry twarde hiszp.	—	—
Jefimki	—	—
Rubel złotem 3 r. 87 k.	—	3 rub. 87 kop.
— — srebrem 3 r. 72 k.	—	3 r. 72 i 3 r. 75 k.
<i>Papery kommissyi umorzenia długow.</i>		
6% assyg.	106	106
6% brzęczącą monetą	104	—
5% takóž	—	86.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 26 lutego: rub. sreb. 3 rub. 74½ kop., dukat hol. nowy r. 11 k. 50, imperyal 37 rub. 42½ kop.

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora Anrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.*

w *Drukarni Redakcyi.*